

Motion

1978/79:1998

av Jörn Svensson om energiskogsbälten som skyddsplanteringar

De skånska slättbygderna är av människans verksamheter skapade landskap. För 200 år sedan var låglandsområdena i Skåne fulla av sjöar, träsk och vattendrag. Träd- och buskvegetationen var utbredd. Lerbjordarna kunde med dåvarande teknik inte utnyttjas för intensiv odling – denna var koncentrerad till de lättare jordarna. Befolkningen var begränsad och i stort sett stationär, varför trycket på landskapet var ringa.

Befolkningsökning och efterfrågan på spannmål för export skapade helt nya förutsättningar. Med djuplog och utdikning förändrades landskapet. Skåne blev Sveriges kornbod. Denna utveckling har fortsatt in i det högrationaliserade, effektiviserade och specialinriktade jordbrukets tid.

Randplanteringar och kvarvarande fäladsmarker hindrade till en början de mer allvarliga följderna av denna utveckling. De gamla bondegenerationerna visste mycket väl vad de gjorde när de planterade sina pilevallar.

De senaste decennierna har gjort de öppna slättbygderna sårbara. Snökastrofen i vinter var en allvarlig påminnelse – men inte den första. Jordflykten är ett välkänt problem, och svårigheterna under vintrarna med snö och vindar är stående inslag, som borde ha manat till åtgärder redan innan så svåra förhållanden uppstod som vid årsskiftet 1978-1979.

Här kommer frågan om energiskog in. Den är aktuell av helt andra skäl. Men den erbjuder också en idé till läplanteringar, vilken kan vara mer ekonomiskt motiverad än andra liknande projekt.

Att plantera energiskogsbälten i Skåne är inte problemlöst. Sådan växtlighet är starkt vattenkrävande, och det kan också finnas estetiska betänkligheter. Men de allvarliga problemen i det öppna slättlandskapet gör att idén bör utredas och övervägas. Energiskogsbälten är snabbväxande och kräver tämligen små löpande arbetsinsatser. Till energiskog kan nyttjas just sådana växtarter, som botaniskt är närstående en del av den gamla ursprungliga skånska lövvegetationen – i varje fall mer närstående än de granplanteringar som ofta förfular landskapet.

Mot bakgrund av det anförda föreslås

att riksdagen hos regeringen hemställer om utredning och förslag i frågan om skyddsplanteringar i Skånes slättbygder.

Stockholm den 25 januari 1979

JÖRN SVENSSON (vpk)